

DETALJPLANEPROGRAM FÖR

SKOKLOSTER SJÖSTAD

HÅBO KOMMUN, UPPSALA LÄN

GODKÄNT I KOMMUNSTYRELSEN 2009-10-26 / § 143, dnr: 2009/105

Upprättat i juni 2009, reviderad i augusti 2009

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	3
1 INLEDNING	7
1.1 Syfte och huvuddrag	7
1.2 Programområdet	7
1.3 Arbetsorganisation	7
2 PLANFÖRHÅLLANDEN	9
2.1 Översiktsplaner	9
2.2 Detaljplaner	9
2.3 Riksintressen	12
3 NULÄGESBESKRIVNING	13
3.1 Markanvändning och bebyggelse	13
3.2 Naturmiljö	14
3.3 Vattenmiljö	14
3.4 Stadsbild	14
3.5 Landskapsbild	15
3.6 Friluftsliv och rekreation	15
3.7 Strandskydd	16
3.8 Kulturmiljö	16
3.9 Geoteknik samt vattenstånd	16
3.10 Trafik	16
3.11 Teknisk försörjning	17
3.12 Störningar	17
3.13 Hälsa och säkerhet	17
3.14 Verksamheter	18
3.15 Service	18
4 FÖRSLAG	19
4.1 Övergripande disposition	19
4.2 Bebyggelseområden	19
4.3 Riktlinjer för bebyggelsen	20
4.4 Friluftsliv och rekreation	22
4.5 Naturmiljö	22
4.6 Kulturmiljö	22
4.7 Landskapsbild	22
4.8 Strandskydd	23
4.9 Trafik	23
4.10 Teknisk försörjning	23
4.11 Trygghet och säkerhet	23
5 GENOMFÖRANDE	24
5.1 Tidplan och etappindelning	24
5.2 Färjeförbindelse	24
5.3 Skötselplaner	24
6 KÄLLOR	25

BILAGOR:

Karta befintlig service Skokloster

Utbyggnadsförslag, karta med och utan flygfoto

Sammanfattning

Ett program för detaljplan syftar till att bredda beslutsunderlaget och belysa viktiga frågeställningar inför kommande detaljplanearbete.

Syftet med utbyggnadsförslaget är att kommunen vill stärka bebyggelsestrukturen på Skohalvön och saknar alternativa platser för större utbyggnad på halvön. Med ett ökat befolkningsunderlag ökar möjligheterna att utveckla sociala och ekonomiska funktioner på Skohalvön. Lokaliseringen överensstämmer med det spridningsalternativ som förordas i Översiktsplan för Håbo kommun. Lokalisering av nybebyggelse har prövats i översiktsplanen och funnits vara lämpligt område. Prövning av lokalisering har också gjorts i samband med äldre detaljplanering.

Utbyggnadsförslag

Programområdet för Skokloster Sjöstad är beläget i Slottsskogen i Skokloster i anslutning till bostadsområdet Idealbyn. Programområdet avgränsas av Slottsskogsleden, Gropens bostadsområde, bäcken mot Österkvarn och Mälaren samt Söderskogens bostadsområde. Markägare är Skokloster Sjöstad AB och Håbo kommun. Programmet baseras på önskemål från markägarna. Programområdets areal är ca 85 ha.

Förutom Idealbyns bostadsområde så är större delen av området obebyggt och består av skogsmark, huvudsakligen barrskog. Mot Mälaren finns bland- och lövskog och några ängs- och hagmarker.

En förutsättning är utbyggnad av vatten- och avloppsnet samt viss ombyggnad av avloppsreningsverket.

Huvudtillfartsväg till programområdet planeras från Slottsskogsleden mellan Idealbyn och Gropen. Som en andra tillfart planeras den befintliga vägen till avloppsreningsverket att användas. Huvudvägen genom Skokloster Sjöstad planeras att anslutas till Österkvarnsvägen väster om avloppsreningsverket så att en rundslinga bildas. Om en länk mellan vägarna inte är möjlig att genomföra på grund av terrängen eller naturvärdena så kommer området att få två tillfartsvägar som då blir återvändsgator. Avsikten med att utnyttja Österkvarnsvägen är att koppla Skokloster samhälle och särskilt dess centrala funktioner med det planerade service- och verksamhetsområdet vid marinan.

Programmet redovisar att området innehåller en utbyggnad med ca 350 bostäder som kan uppföras som friliggande enbostadshus, kedjehus, parhus, radhus eller flerbostadshus. Skokloster Sjöstad ska uppfattas som en helhet med sjöanknytning som består av ett antal delområden med olika karaktär. Programmet är flexibelt och anger endast antal bostäder per delområde utan att reglera bostadstypen för att kunna motsvara efterfrågan som varierar över tiden. Utbyggnaden kommer att ske successivt och styrs av efterfrågan i Håbo kommun. (Se programkarta utbyggnadsförslag sist i häftet.)

Verksamheter som inte är störande som hantverk, handel och kontor samt skola planeras vid infarten till Idealbyn nära Slottsskogsleden. Verksamheterna kan inrymmas i bottenvåningen på flerbostadshus. Bostäderna kan här vara särskilt lämpliga för ungdomar och äldre.

Idealbyn kan kompletteras med några bostadshus på en obebyggd del i norr intill de 13 befintliga flerfamiljshusen.

Skoltomt och förskoletomt har reserverats nära huvudinfarten till Skokloster Sjöstad och Slottsskogsleden.

Vid stranden planeras ett område för olika verksamheter och service som gärna knyter an till den marina miljön och till exempel kan innehålla handel, restaurang, verkstäder, hantverk, klubbhus, övernattningsmöjligheter såväl som bostäder. Vid vattnet skapas en småbåtshamn med brygga som blir en naturlig del av gångstråket längs stranden. Möjlighet kommer att finnas för boende att ha båtplats.

I samband med programarbetet har en behovsbedömning arbetats fram. Behovsbedömningen gäller för detaljplaner som detaljplaneprogram för Skokloster Sjöstad förväntas leda till. Konsulten som har tagit fram behovsbedömningen anser att detaljplaneprogrammet medför risk för betydande miljöpåverkan. Med hänsyn till programmets omfattning och innehåll bör en miljökonsekvensbeskrivning upprättas för förslaget så att risken kan belysas och bedömas. I miljökonsekvensbeskrivningen kan det föreslagna programmets risker jämföras med bl a de befintliga detaljplanernas. Kommunen har ännu inte haft samråd om behovsbedömningen med länsstyrelsen. Miljökonsekvensbeskrivningar ska preliminärt upprättas för varje detaljplan inom programmet.

Utanför programområdet har ett framtida utredningsområde för bostäder, verksamheter och service markerats utefter Österkvarnsvägen med hänsyn till bristen på möjliga platser att utveckla Skohalvön. Marken har ett strategiskt lämpligt läge för utbyggnad i förhållande till befintlig bebyggelse och funktioner i Skokloster samhälle och föreslagen utbyggnad av Skokloster sjöstad.

Naturvård och kulturmiljö

En natur- och rekreationsinventering har utförts av Ekologigruppen under hösten 2008. Dispositionen av bebyggelsen inom programområdet har reviderats med hänsyn till resultatet av inventeringen så att känsliga områden undviks och buffertzoner mot känsliga områden kan upprättas. En stor del av bostadsbebyggelsen har i och med det flyttats upp från tidigare mera sjönära läge. Upplandsledens sträckning genom området kommer att ses över.

De största naturvärdena är samlade till strandnära delar. Värdena är av regional och kommunal betydelse. Dessa områden är känsliga för direkt exploatering. Värdena är till stor del knutna till ädellövskog och kalkpåverkad tallskog. Värdefulla bottenmiljöer kan eventuellt också beröras av anläggningar i strandlinjen eller av ökat dagvattenflöde.

Programförslaget riskerar att påverka flera biotoper med förekomst av skyddsvärda och rödlistade arter. De värdefullaste biotoperna är ädellövskog med ek och ask, samt kalkpåverkad barrskog. I den senare finns förekomst av så kallad ÅGP-art, en art som enligt EU:s arts- och habitatdirektiv ska omfattas av särskilt åtgärdsprogram och för vilket dispens enligt artskyddsförordningen kan komma att krävas.

Samtliga naturvärden kommer att belysas i det efterföljande detaljplanarbetet så att vederbörlig hänsyn till dessa säkerställs vid den framtida utbyggnaden av programområdet.

Programmet rymmer också möjligheter att på olika sätt anpassa utformningen efter naturvärden och bidra till en hållbar utveckling.

Programområdets västra del berör naturreservatet Skokloster där dock inga förändringar föreslås.

Västra delen av programområdet ligger inom riksintresset för kulturmiljön Skokloster. Programmet föreslår ingen förändring av nuvarande markanvändning inom området för riksintresset för kulturmiljön. Förslaget kan eventuellt riskera att påverka landskapsbilden på ett sätt som kan ha betydelse för riksintresset.

Inom programområdet finns tre kända fornlämningar enligt Riksantikvarieämbetets register.

Enligt uppgift finns husesynsanteckningar om ett torp i Österkvarn så tidigt som 1685. Det befintliga torpet är sannolikt uppfört senare men kan ha anknytning till den gamla kvarnmiljön.

Idealbyn började byggas 1992. Den första etappen bestod av 25 lägenhetsvillor och tre enbostadsvillor. Lägenhetsvillorna är utformade som stora kvadratiska trähus med centralt placerade taklanterniner. De är färgsatta i gult och grönt. Meningen var att skapa ett idealiskt samhälle grundat på transcendental meditation. Husen är ritade av den kände arkitekten Bengt Lindroos, som bl. a. ritat Kaknästornet och det Kasper Salin-prisbelönade kvarteret Drottningen vid Slussen i Stockholm. Utformningen av husen i Idealbyn har hämtat sin inspiration från urgammal vedisk arkitektkonst.

Rekreation

Förslaget riskerar att påverka tillgängliga strandnära rekreativområden där en regional vandringsled löper idag. Vandringsleden och riksintresset Mälaren förhöjer värdenas betydelse. Förslaget bedöms påverka olika upplevelsevärden men framför allt möjligheten att bevara och utveckla tillgängligheten.

Turism

Programförslaget påverkar strandområden inom riksintresset Mälaren med öar och strandområden. Skohalvön kan eventuellt anses vara en värdekärna för turismen, för kulturmiljövården samt för biologisk mångfald inom riksintresset.

Förslaget bedöms påverka riksintresset genom att bebyggelse föreslås i strandnära områden. Bebyggelsen påverkar tillgången till strandområdet. Genom påverkan på landskapsbilden från vattnet betraktad kan värden för turismen påverkas liksom kulturmiljövården knutna till Skokloster. Värden för turismen kan eventuellt utvecklas om målpunkter och service tillkommer genom förslaget.

Genomförandefrågor

Utbyggnaden av den för exploateringen gemensamma infrastrukturen kommer att bekostas av exploatören. Anläggningarna kommer sedan att övergå i kommunal ägo. Motsvarande infrastruktur inom kvarteren kommer att bekostas och byggas av exploatören och övergå i kommunal ägo.

Ekonomi

Exploatören svarar för att områdets gemensamma infrastruktur byggs ut. Till detta hör infarts- och entrégator till respektive kvarter, gång- och cykelvägar, huvudledningsnät för VA med tillhörande pumpstationer, huvudledningsnät för TV, data, tele och allmänbelysning, marina och strandpromenad och iordningsställande av naturmarkszoner. Övriga parkeringsbehov får utredas vid detaljplaneläggning. Inom bostadskvarteren svarar exploatören för att gator och ledningar byggs.

Kommunen svarar för de skötselplaner som upprättas.

1 INLEDNING

1.1 Syfte och huvuddrag

Beslut har fattats i Kommunstyrelsen 2008-03-10 § 32 Dnr KS 2008/15 om att upprätta förslag till utökat detaljplaneprogram för Skokloster 2:7 m fl i samarbete med exploatören. Detaljplaneprogrammet ska koordineras med den fördjupade översiktsplanen för Bålsta tätort avseende kommunens totala byggvolym. Detaljplaneprogrammet ska innehålla en utredning både av samhällsservice i Skokloster samt kollektivtrafikförsörjning till och från området, bland annat en färjeanslutning.

Planprogrammet baseras på önskemål från markägaren och tillika exploateringsintressenten Skokloster Sjöstad AB.

Ett program för detaljplan syftar till att ange mål och utgångspunkter för planarbetet. Det ska även i ett tidigt skede peka på problem och viktiga frågeställningar som kan ha betydelse för kommande detaljplaneläggning.

Inom programområdet beläget i och omkring Idealbyn i Slottsskogen på fastigheten Skokloster 2:7 m fl i Skokloster finns för närvarande intresse att exploatera området, främst för bostadsbebyggelse.

Planprogrammet klarlägger översiktligt förutsättningarna för att bebygga olika delområden inom programområdet med huvudsakligen bostäder men även verksamheter, service, skola och förskola. En småbåtshamn med verksamheter och service planeras samt en strandpromenad som är tillgänglig för allmänheten.

Planprogrammet avser att vara ett stöd för kommunens beslut om att tillåta fortsatt detaljplaneläggning av de olika delområdena som redovisas i detta detaljplaneprogram.

1.2 Programområdet

Programområdet är beläget mellan Slottsskogsleden och Skofjärden i anslutning till Idealbyn och Gropen. Planprogrammet omfattar de delar av Skoklosterområdet vid Idealbyn som det finns önskemål om att detaljplanelägga och därefter exploatera.

Fastigheterna som ingår i programområdet och kan vara intressanta för exploatering helt eller delvis: Skokloster 2:7 (Skokloster Sjöstad AB), Skokloster 2:80 (Håbo kommun) samt Skokloster 16:1(enskild ägo).

1.3 Arbetsorganisation

Håbo kommun och Skokloster Sjöstad AB beslöt att samarbeta med att ta fram ett gemensamt detaljplaneprogram för hela området. I anslutning till detta har en översiktlig behovsbedömning enligt plan- och bygglagen upprättats. Programmet har utarbetats av en arbetsgrupp med representanter från Håbo Kommun och Skokloster Sjöstad AB .

Karta med programområdet inringat

2 PLANFÖRHÅLLANDEN

2.1 Översiktsplaner

För programområdet gäller översiktsplan för Håbo kommun antagen av kommunfullmäktige 2006-06-19 § 52. Programområdet är beläget inom VA, VA-ledningszon på landsbygden, d v s befintligt eller planerat VA-ledningsstråk och infrastrukturstråk. Inom stråken finns särskilt goda infrastrukturförutsättningar för tillkommande bostäder. Området runt Slottsskogen / Söderskogen tillhör dessa.

Rekommendationer och markanvändning:

Nuvarande markanvändning kan kompletteras med nya bostäder utefter stråket. Gårdsbebyggelse och stora träd och alléer bör bevaras och inte förvanskas.

Bebyggelseutveckling:

Ny bebyggelse bör tillkomma längs huvudvägarna, främst i anslutning till befintlig bebyggelse och under förutsättning att den är förenlig med de kulturhistoriska värdena samt att VA-frågan går att lösa tillfredsställande. Nya byggnader bör anpassas till befintlig bebyggelse vad gäller läge, form och utförande. Enstaka fritidshus kan omvandlas till bostad för permanent bruk under förutsättning att VA-frågan kan lösas tillfredsställande. Detta bör i sammanhanget konstateras för hela det aktuella området.

Ett övergripande mål för kommunen återfinns i översiktsplanen:

- Förstärka Mälarkontakten genom sjönära boende och förbättrad åtkomst till stränderna.

Mål för Mälaren

- Mälaren och dess stränders värde för friluftslivet skall bevaras. Sjön skall skyddas mot förorenande utsläpp. Exploatering i form av bebyggelse m m skall regleras i känsliga partier. Skogsbruket skall bedrivas med särskild hänsyn till friluftslivet.
- Tillgängligheten till Mälaren och dess stränder bör ytterligare öka under planeringsperioden. Detta kan åstadkommas med byggande av nya gång- och cykelvägar till och längs med lämpliga strandpartier.

Rekommendationer för vatten- och markanvändning – Mälaren

- Nuvarande mark- och vattenanvändning bör fortsätta. Mälarens funktion som rekreativområde och resurs för fisket bör behållas.
- Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får endast komma till stånd om det är förenligt med turismens och friluftslivets intressen och om inte områdets natur- och kulturvärden påtagligt skadas.

2.2 Detaljplaner

Inom programområdet gäller sju olika detaljplaner:

- detaljplan för del av Skokloster 17:1, laga kraft 2001-01-10 (plannummer 300)
- detaljplan för Slottsskogen östra, laga kraft 1991-05-16 (plannummer 235)
- detaljplan för Slottsskogen södra, laga kraft 1990-07-25 (plannummer 227).
- byggnadsplan för fastigheterna Skokloster 2:7 m.fl., laga kraft 1978-10-06 (plannummer S3B)

- byggnadsplan för fastigheterna Skokloster 2:3 m.fl., laga kraft 1976-04-02 (plannummer S2A)
- byggnadsplan för fastigheten Skokloster 2:7, laga kraft 1974-04-17 (plannummer S3A).
- byggnadsplan för fastigheten Skokloster 2:7 m.fl., laga kraft 1972-10-26 (plannummer S3).

För fastigheten Skokloster 2:1 finns ingen gällande detaljplan.

Karta gällande detaljplaner

Genomförandetiden har gått ut för samtliga planer.

Detaljplan 227 är bara delvis genomförd i nuläget. Outnyttjade byggrätter för bostäder finns, framförallt på fastigheten Skokloster 2:7. Ytterligare bostäder med cirka 28 000 m² byggnadsarea får byggas i två våningar. På en del av det obebyggda området får handel uppföras i bottenvåningen samt kontor och hantverk. En annan del tillåter utöver bostäder även utbildningscenter, förskola, idrottshall, kursgård och hälsocenter. En del av Skokloster 2:7 samt Skokloster 16:1 är planlagd för 3500 m² samlingslokal och gemensamhetslokal.

2000 m² kontor och småindustri får uppföras i två våningar i den nordvästra delen av planområdet. Övrig planlagd mark utgörs av till största delen av natur.

Detaljplan 300 medger bostäder, lägenhetsdaghjem, skola, kontor och andra verksamheter som inte är störande. Planen är genomförd och ca 300 m² byggnadsarea återstår av byggrätten.

Byggnadsplan S3A medger uppläggningsplats för småbåtar och får bebyggas med båthus, redskaps- och förvaringsbyggnader i en våning. Ändamålet i vattnet är vattenområde som får överbyggas. Byggnadsplan S3 anger markanvändning småbåtshamn. Vattnet är utmärkt som vattenområde och får inte fyllas ut eller bebyggas. Området där reningsverket står är mark för allmänt ändamål.

De delar av programområdet som ligger inom byggnadsplanerna S2A, S3 och S3B utgörs till största delen av park. Detaljplan 235 anger natur för de delar som ligger inom programområdet.

Den sydvästra delen av programområdet är i nuläget planlöst.

Programområdet med de byggrätter som återstår. Mark som inte markerats på kartan är antingen parkmark eller byggrätter som inte går att utnyttja för nybyggnad.

Kvarvarande byggrätter inom programområdet motsvarar 71 flerbostadshus av samma typ som redan finns i Idealbyn, totalt 426 lägenheter eller 103 tvåplans villor med 250 m² byggnadsarea inklusive komplementbyggnader och en tomtarea på 1200 m².

Programområdet med outnyttjade byggrätter omräknat i antal flerbostadshus av samma typ som idag finns i Idealbyn samt antal villor med 250 m² byggnadsarea och 1200 m² tomtarea.

2.3 Riksintressen

Enligt 4 kap 1 § i miljöbalken är Mälaren med öar och strandområden i sin helhet av riksintresse, med hänsyn till dess natur- och kulturvärden. Mälaren omfattas också av 4 kap 2 § miljöbalken enligt vilken turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt skall beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Mälaren är vidare av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap 5 § miljöbalken och för fritidsfisket eftersom det ingår som ett av motiven för det rörliga friluftslivet.

I 4 kap 1 § miljöbalken anges att exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden. I samma paragraf sägs vidare att bestämmelserna inte utgör hinder för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet.

Den planlösa marken inom programområdet ingår i ett område som är riksintresse för kulturmiljövården och omfattas av bestämmelserna i 3 kap 6 § miljöbalken.

3 NULÄGESBESKRIVNING

3.1 Markanvändning och bebyggelse

Idag består området av Idealbyns bostadsområde medan det i övrigt är i stort sett obebyggt. De delar som föreslås exploateras är obebyggda med undantag av två enbostadshus vid Österkvarn.

Idealbyns flerfamiljsvillor är ritade av arkitekt Bengt Lindroos, mest känd som Kaknästornets arkitekt.

ett 30-tal enbostadshus samtliga belägna i Idealbyn. I två av flerfamiljsvillorna är en grundskola med årskurs F(förskola)-9 inrymd och i en annan av flerfamiljsvillorna finns en förskola i bottenvåningen.

Flerfamiljsvillorna används både som hyresbostäder, förskola och skola.

Flerfamiljsvillorna med garagelängor.

Abedissavägen, villor med sjöutsikt.

Typhus från 2000-talet med sjöutsikt.

Äldre parstuga, 1700-tal, flyttad till Idealbyn.

En av de nyaste villagatorna i Idealbyn.

I övrigt finns två enbostadshus vid Österkvarn. Skoklosters avloppsreningsverk är beläget nere vid Skofjärden och en mobiltelefonmast finns inom området.

Övrig befintlig bebyggelse i programområdets närhet är Gropen som är ett bostadsområde med parhus direkt norr om programmets avgränsning.

Programområdet gränsar även till naturmark intill vad som ursprungligen varit fritidshusområden i både Slottsskogen och Söderskogen. Dessa bostadsområden är numera till stor del permanent bebodda. På andra(norra) sidan av Slottsskogsleden finns omfattande villabebyggelse varav det närmaste området för närvarande är under byggnation.

3.2 Naturmiljö

En natur- och rekreationsinventering har utförts av Ekologigruppen under hösten 2008.

En mindre del av området ligger inom naturreservatet Skokloster som utgörs av skogsmark. Området i sin helhet utgörs till största delen av kuperad barrskog. Vid Idealbyn finns en ganska väl markerad plåtå omgiven av branta slänter och stup. En mindre del är öppen mark. Nedanför Idealbyn finns ängs- och hagmark och mellan Idealbyn och Söderskogen en öppen gip. Längs Mälaren finns partier med lövskog. Den mesta barrskogen ligger högre upp i terrängen medan lövskogen och blandskogen huvudsakligen finns i slänten mot Mälaren.

3.3 Vattenmiljö

Förutom Skofjärden som är en del av Ekoln som är en Mälärvik så utgör Österkvarnsbäcken det enda vattendraget inom programområdet.

3.4 Stadsbild

Idealbyn består av två typer av bostadsbebyggelse.

Den ena byggnadsformen är flerbostadshuset (ca 6 lägenheter per hus) som karakteriseras av tvåvånings trähus i kubisk form med flackt valmat tak och centralt placerad glaslanternin över inre trapphus. Husen har öppna utanpåliggande balkonger med uteplatser under i bottenvåningen. Till bostäderna hör längor med öppna garage / carportar med träspaljeer och inbyggda förråd. Flerbostadshuset förekommer i grönt och gult med vita trädetaljer och

tegelröda tak. Garagelängorna är faluröda med tegelröda tak. Flerbostadshusen är medvetet placerade enligt principer om väderstreck och grupperade tillsammans i fem olika grupper på mellan två till 13 hus. Detaljplanen som reglerar flerbostadshusen är från 1989.

Den andra byggnadstypen är enbostadshus uppförda från 1990-talet till 2009.

Villabebyggelsen karakteriseras huvudsakligen av stora hus på stora tomter i varierande terräng från brant sluttning till plan mark. Vad gäller utformning är villabebyggelsen dock av varierad karaktär, både vad gäller formspråk, höjder, färgsättning och placering på tomterna. Såväl kataloghus som styckebyggda hus förekommer i området. Villorna ger intryck av gles bebyggelse i skogbevuxen sydsluttning ner mot Mälaren som skymtar fram här och var. Mycket av den ursprungliga naturen finns kvar och ger skogskänsla. Bebyggelsen kantar mestadels Abedissavägen som går som en slinga runt genom området.

3.5 Landskapsbild

Landskapsbilden från både land och vatten består i obebyggda delar huvudsakligen av skog utom nedanför Idealbyn där landskapet är öppet med ängs- och hagmarker. Viss bebyggelse kan vara synlig från vattnet som reningsverket, Idealbyn och mobiltelemasten. Även den befintliga småbåtshamnen med bryggorna kan vara ett inslag i landskapsbilden från vattnet.

3.6 Friluftsliv och rekreation

Ekologigruppen beskriver förutsättningarna för rekreation idag i natur- och rekreationsinventeringen:

Upplandsleden som är av regionalt intresse för rekreation går genom området och förbinder Skokloster slott med Häggeby kyrka där det finns parkering. För människor i de angränsande byarna utgör utredningsområdet ett viktigt lokalt närströvsområde. Det finns också stigar mellan affären vid Gropen och Idealbyn.

Områdets utsiktsplatser och målpunkter finner man främst i området närmast Mälaren. Från höjderna har man på några ställen utsikt över Mälaren. De främsta målpunkterna är badplatsen vid Österkvarn och badplatsen vid Hummeldal. Båda har badbryggor, sittplatser och lekutrustning. Vid Hummeldal finns även ett föreningshus och en liten dansbana. Ytterligare två badplatser utgör målpunkter. Stenupplaget utgör en målpunkt som en äventyrlig naturlekplats. Båtklubben utgör en målpunkt för båtägare men har ett begränsat värde för allmänheten.

Trots att området har många privata tomter så är skogskänslan stark, bullerstörningarna är generellt små och markerna är rika på bär och svamp.

Öppnare landskap finns vid ängs- och hagmarkerna nedanför Idealbyn och i gipen mellan Idealbyn och Söderskogen och bjuder på utblickar huvudsakligen mot Mälaren. De öppna ytorna som till största delen ligger utanför programområdet inbjuder till lek, idrott, fest och större picknickar.

Utredningsområdet är ett av kringboende välanvänt rekreationsområde. Främst används skogarna för promenader och svamp- och bärplockning. Upplandsledens sträckning längs vattnet är den populäraste på Skohalvön.

3.7 Strandskydd

Området omfattas inte av strandskydd. Strandskyddet har upphört i samband med detaljplaneläggning före 1 juli 1975. Inom naturreservatet råder inte strandskydd.

3.8 Kulturmiljö

Fornminnen

Inom programområdet finns tre kända fornlämningar enligt Riksantikvarieämbetets register. Norr om Idealbyn på båda sidor om Slottsskogsleden finns RAÄ-nummer Skokloster 173:1 ”Lägenhetsbebyggelse; Bebyggelselämningar; Medeltida Nyare tid; Sentida torpställe 6 husgrunder m m”(Tegeltorp). Vid Österkvarn söder om friluftsbadet finns RAÄ-nummer 234:1 ”Kvarn; Agrara lämningar Bebyggelselämningar Industriell verksamhet och skogsbruk; Medeltid Nyare tid; Kvarnställe”. Slutligen är ett fornminne markerat på höjden ovanför reningsverket med RAÄ-nummer 181:1 ”Stensättning; Gravar; Bronsålder Järnålder”.

Kulturhistorisk bebyggelse

Enligt uppgift finns husesynsanteckningar om ett torp i Österkvarn så tidigt som 1685. Det befintliga torpet är sannolikt uppfört senare men kan ha anknytning till den gamla kvarnmiljön. Torpet och miljön kring detta bedöms ha ett visst kulturhistoriskt värde.

Idealbyn började byggas 1992. Den första etappen bestod av 25 lägenhetsvillor och tre enbostadsvillor. Lägenhetsvillorna är utformade som stora kvadratiska trähus med centralt placerade taklanterniner. De är färgsatta i gult och grönt. Meningen var att skapa ett idealiskt samhälle grundat på transcendental meditation. Husen är ritade av den kände arkitekten Bengt Lindroos, som bl. a. ritat Kaknästornet och det Kasper Salin-prisbelönade kvarteret Drottningen vid Slussen i Stockholm. Utformningen av husen i Idealbyn har hämtat sin inspiration från urgammal vedisk arkitektkonst. Idealbyns ursprungsbebyggelse bedöms ha ett stort kulturhistoriskt värde.

3.9 Geoteknik samt vattenstånd

Geoteknik

Programområdet är beläget på huvudsakligen berg och morän samt delvis lera enligt Jordartskartan.

Vattenstånd

SMHI och Räddningsverket har gjort en översiktlig översvämningsskartering över Mälaren. Utredningen tar inte hänsyn till framtida klimatförändringar eller vindens påverkan på vattennivån. Skarteringen omfattar två risknivåer, 100-årsflöde samt högsta dimensionerande flöde. 100-årsflödet är den högsta nivå som beräknas inträffa en gång under 100 år. Högsta dimensionerande flöde är den nivå som motsvarar ett flöde som anses vara det högsta tänkbara. Skarteringen visar att endast mark i den yttersta strandzonen riskerar översvämning vid dessa nivåer.

3.10 Trafik

Vägnätet

Idealbyn har tillfart från Slottsskogsleden. Kardinalvägen är tillfartsväg av kategorin lokalgata. Kardinalvägen delar sig i Abbottvägen och Abedissavägen som utgör lokalgator till viss del och samfärdig mark till viss del. Abedissavägen är bara delvis utbyggd till kommunal

standard i den del som utgör lokalgata enligt detaljplan varför även den delen ingår i samfälligheten. Flerbostadshusen i nordvästra Idealbyn som består av hyresrätter har en egen intern väg som fastighetsbolaget förvaltar. Övriga vägar är samfällda. De flesta fastigheterna i Idealbyn har direktutfarter på Abbot- eller Abedissavägen som går som en rundslinga genom hela Idealbyn. Några enstaka fastigheter har utfart på Klostergränd och förlängningen av Abedissavägen parallellt med och söder om Klostergränd.

Gång- och cykeltrafik

Det finns inga separata gång- och cykelvägar i Idealbyn utan lokalggator och samfällda vägar används av både motorfordonstrafik, cyklister och fotgängare. Slottsskogsleden har separat gång- och cykelväg.

Kollektivtrafik

Skokloster trafikeras av buss i Upplands lokaltrafiks regi. Buss 311 går mellan buss/pendeltågsstationen i Bålsta och Skokloster, restiden är cirka 20 minuter från Bålsta station till programområdet och 45 minuter från programområdet till Bålsta station.

3.11 Teknisk försörjning

Skokloster har eget vattenverk och eget avloppsreningsverk. Reningsverket är beläget inom programområdet.

3.12 Störningar

Trafiken på Slottsskogsleden gör att skogen närmast vägen är utsatt för trafikbuller. Klagomål på buller från flyg förekommer men mätningar och beräkningar visar att bullret underskrider riktvärdena.

3.13 Hälsa och säkerhet

Markföroreningar

Ett stenupplag finns i norra delen av programområdet i skogen strax söder om Slottsskogsleden. Vägverket produktion meddelades 2003-11-11 att tillsynsmyndigheten på kommunens miljö- och samhällsbyggnadsavdelning inte hade något att erinra mot uppläggning av massor om det skedde enligt inlämnade handlingar. Massorna skulle användas i anläggningssyfte när det byggdes hus i området.

Luftföroreningar

Mätningar och beräkningar från vägar i andra delar av Stockholms län och Uppsala län visar miljö kvalitetsnormerna riskerar att överskridas vid högre trafikbelastningar och tätare gatustruktur än i programområdet.

Lukt från reningsverk

Vid Skoklosters reningsverk är samtliga reningssteg överbyggda och frånluften från de mest luktalstrande enheterna behandlas i ett befintligt kompostfilter. Det generella riktvärdet för öppna avloppsreningsverk av Skoklosters storlek är 300 meter avseende besvärande lukt och 200 meter om man enbart ser till risken för bakteriespridning.

Farligt gods

Slottsskogsleden är inte transportväg för farligt gods.

Radon

Stora delar av Håbo kommun utgör högriskområde vad avser halten av markradon eftersom markförhållandena till stora delar är grusås eller sprickiga bergarter. Inga mätningar har utförts i programområdet.

3.14 Verksamheter

Inga verksamheter, utom nedan nämnda serviceföretag, är lokaliserade till Skokloster.

3.15 Service

Offentlig service

Uppgifter om kommunala verksamheter i Skokloster finns sammanställda i rapporten Förstudie Slottsskolan av miljö- och teknikförvaltningen 2007-04-13 som utgör underlag för beslut om inriktning avseende grundskolans och förskolans lokaler i Skokloster. Enligt rapporten är kommunens verksamheter i Skokloster: grundskola, skolbarnomsorg, fritidsgård, räddningstjänst och förskola. Slottsskolan inrymmer grundskola för årskurs F(förskola)-5, ett kombinerat skol- och filialbibliotek och fritidsgård samt räddningstjänst. Räddningstjänsten omfattar beredskapstjänstgöring med deltidsbrandmän och brandvårn. Hemtjänsten har inga egna lokaler i Skokloster men lånar vid behov räddningstjänstens lokaler. Det finns i Skokloster två kommunala förskolor, Junibacken och Skogsbacken, förutom familjedaghem och öppen förskola.

Skokloster har följande anläggningar för fritidsaktiviteter: utomhusbad i bassäng, sporthall, fotbollsplan och tennisbanor.

Samtliga ovan uppräknade verksamheter är belägna i Slottsskogen. (Se servicekarta sist i häftet.)

Fritidshem i Svenska kyrkans regi är inrymt i ett församlingshem i Slottsskogen.

Vid Skoklosters slott finns Skoklosters kyrka som är medeltida men i fullt bruk.

En privat förskola, Trollflöjten, och en privat grundskola, MIU-skolan, för årskurs F(förskola)-9 finns även i Skokloster i Idealbyn.

Kommersiell service

En kombinerad matvaruaffär och pizzeria finns i Slottsskogen.

Övrig kommersiell service är lokaliserad till området runt Skoklosters slott. Där finns, förutom slottet, värdshus och ångbåtsbrygga. Båtturer går mellan Stockholm respektive Uppsala och Skoklosters slott. Slottet erbjuder museum, butik, trädgård och matservering.

4 FÖRSLAG

4.1 Övergripande disposition

En huvudtillfart har lokaliserats mellan Idealbyn och Gropen och som sekundär tillfart föreslås Österkvarnsvägen användas. De två tillfartsvägarna planeras att kopplas samman till en rundslinga genom Skokloster Sjöstad som kommer att utgöra huvudväg genom programområdet. Huvudvägens sträckning har valts med hänsyn till terrängen och för att försörja området på ett trafikmässigt lämpligt och ekonomiskt sätt. Terrängen och naturvärdena kan dock göra en sammankoppling av de två vägarna ogenomförbar och de kommer då att fungera som två separata återvändsgator.

Utefter Slottsskogsleden har ett område för verksamheter, skola och bostäder redovisats där tillgängligheten är god för fordonstrafik som man då undviker att leda in i bostadsområdena i övrigt.

En separat tomt för skola och förskola har också lokaliserats nära Slottsskogsleden och huvudinfarten. Det här är också mera trafikintensiva verksamheter vars placering har valts så att de inte belastar bostadsområdena med den trafik som de alstrar mer än nödvändigt.

Idealbyn kan kompletteras med några bostadshus i norra delen, förfrågningar på byggnation på platsen har ställts till kommunen vid något tillfälle.

En stor del av bostadsbebyggelsen är lokaliserad till höjdplatåer där natur har lämnats mellan delområdena i sluttningar. Ett bostadsområde är beläget i sluttning ner mot vattnet norr om marinaområdet. Genomgående grönstråk förbinder bostadsbebyggelsen med omgivande naturområden. I princip alla bostadstomter kommer att anknyta direkt till natur eller grönstråk.

Till läge för befintlig småbåtshamn har ett område med marina, service och verksamheter lokaliserats. Avsikten är att koppla ett serviceområde vid marinan till befintliga centrumfunktioner i Skokloster. Detta åstadkoms genom att marinaområdet nås via befintlig väg till reningsverket som blir en länk mellan befintligt och nytt verksamhets- och serviceområde i Skokloster samhälle.

Var utbyggnaden startar och utbyggnadens takt styrs av efterfrågan.

Utanför programområdet har ett framtida utredningsområde för bostäder, verksamheter och service redovisats utefter vägen till avloppsreningsverket. Det här bedöms som en av få platser där Skokloster samhälle skulle kunna utvecklas ytterligare dels med bostäder för att öka befolkningsunderlaget och dels med verksamheter och service för Skohalvöns behov av sociala och ekonomiska funktioner.

4.2 Bebyggelseområden

Programmet redovisar att området inrymmer en successiv utbyggnad med ca 350 bostäder fördelade på fyra olika renodlade bostadsområden och ett område med blandade funktioner samt en mindre komplettering av Idealbyn. Bebyggelsestypen är flexibel eftersom efterfrågan

på olika bostadstyper varierar över tiden. Bostäderna kan uppföras i form av enbostadshus, parhus, kedjehus, radhus eller flerbostadshus. De fyra delområdena för enbart bostadsändamål innehåller cirka 200, 70, 30 respektive 20 bostäder. En mindre komplettering av Idealbyn innehåller cirka 4-12 bostäder. (Se programkarta utbyggnadsförslag sist i häftet.)

Social service

Programmet ger möjlighet att anordna skola dels i verksamhetsområdet utefter Slottsskogsleden och dels på en egen tomt för skola och förskola nära huvudinfarten vid Slottsskogsleden. Den enskilda skolan i Idealbyn har haft önskemål om en ny skoltomt. Behovet av förskoleplatser förväntas öka samtidigt som nuvarande paviljonglösning kan behöva ersättas med en permanent förskola.

Kommersiell service

Serviceändamål kan inrymmas i området vid marinan.

Verksamheter

Verksamheter kan inrymmas dels utefter Slottsskogsleden och dels vid marinan.

Övrigt

I övrigt innehåller programmet en småbåtshamn med båtplatser för boende.

Strandpromenad syftar till att anordnas så att den förbinder befintliga promenadstråk utefter vattnet med nya så att en sammanhängande strandpromenad utefter Skoklosters samhälles östra strand skapas.

4.3 Riktlinjer för bebyggelsen

Markföroreningar

Stenupplaget ska utredas i detaljplaneskedet vad avser eventuella markföroreningar.

Luftföroreningar

Med hänsyn till förslagens inriktning på bostadsbebyggelse samt förväntade trafikvolymmer bedöms inga nationella miljö kvalitetsnormer överskridas till följd av förslaget.

Lukt från avloppsreningsverket

En utredning om åtgärdsförslag för avloppsreningsverket har utarbetats av SWECO Environment i Stockholm. För att minska risken för problem med lukt- och smittspridning om anläggande av det planerade bostadsområdet kommer till stånd rekommenderas ett antal skyddsåtgärder.

Det generella riktvärdet för öppna avloppsreningsverk av denna storlek är 300 meter avseende besvärande lukt och 200 meter om man enbart ser till risken för bakteriespridning. Utifrån det faktum att anläggningen i Skokloster är överbyggd, att lukt begränsande åtgärder redan är vidtagna, att ytterligare åtgärder enligt denna utredning vidtas samt att de förhärskande vindriktningarna i området är sydväst till väst bör skyddsavståndet kunna halveras.

Farligt gods

Slottsskogsleden är inte transportväg för farligt gods. Ingen verksamhet planeras som kräver sådana transporter.

Energianvändning

Håbo kommun har godkänt en Energi- och klimatutredning och antagit ett scenario att bli en fossilbränslefri kommun år 2050 enligt beslut i Kommunfullmäktige 2008-06-16 § 78.

Nämnderna har i uppdrag att i kommande planering och verksamheter verka för ett uppfyllande av scenariot. Utifrån antaget scenario bör åtgärder vidtas i olika hög grad inom de tre identifierade prioriteringsområdena:

1. Minska utsläppen från transportsektorn
2. Minska den totala energianvändningen
3. Producera förnyelsebar energi lokalt

Radon

Stora delar av Håbo kommun utgör högriskområde vad avser markradon då markförhållandena till stora delar utgörs av grusåsar eller sprickiga bergarter. Riktvärdet i bostäder, förskolor, skolor och andra allmänna lokaler får inte överskrida 200 Bq/m³. Ny bebyggelse ska utföras radonsäkert.

Buller

Trafikökningen i området kan innebära en ökning av nuvarande ljudnivåer. En bullerutredning för Slottsskogsleden ska redovisas i detaljplaneskedet. Riktvärden för buller ska klaras i detaljplanerna för de olika ändamålen.

Vattenstånd

SMHI och Räddningsverket har gjort en översiktlig översvämningsskartering över Mälaren. Utredningen tar inte hänsyn till framtida klimatförändringar eller vindens påverkan på vattennivån. Skarteringen omfattar två risknivåer, 100-årsflöde samt högsta dimensionerande flöde. 100-årsflödet är den högsta nivå som beräknas inträffa en gång under 100 år. Högsta dimensionerande flöde är den nivå som motsvarar ett flöde som anses vara det högsta tänkbara. Skarteringen visar att endast mark i den yttersta strandzonen riskerar översvämning vid dessa nivåer.

Länsstyrelsen har meddelat att byggnation i detaljplan ska följa Klimat- och sårbarhetsutredningens rekommendationer för lägsta markhöjd för bebyggelse annars måste specialutredning göras. Klimat- och sårbarhetsutredningen föreslår att nybyggnation under +2,30 m undviks. Vissa undantag kan göras ned till nivån +1,30 m. Under nivån +1,30 m bör enbart enkla byggnader som uthus m m tillåtas. Markhöjderna anges i rikets höjdsystem för år 1900 (RH00).

Detaljstudier måste göras vid detaljpaneläggning av sjönära delområden.

Gestaltning

I och med planförslaget kommer landskapsbilden att förändras då nya byggnader kommer att uppföras. I detaljplaneskedet ska ett gestaltungsprogram arbetas fram och där ska landskapsbilden behandlas både på land och från vattnet. Anpassningen till befintlig bebyggelse ska också särskilt behandlas. Allmän utformning av bebyggelse och gaturum ska ingå för att åstadkomma en sammanhållande gestaltning.

4.4 Friluftsliv och rekreation

Projektets möjlighet att förbättra rekreativa kvaliteter måste belysas i detaljplaneskedet liksom risken för negativ påverkan. Påverkan ska ställas i relation till bland annat riksintresset Mälarens värde och funktioner och ska även beakta kommunala intressen och mål. För att bedöma konsekvenser för rekreation bör förhållandet till stråk och målpunkter på hela Skohalvön beaktas. Upplandsledens sträckning genom området kommer att ses över.

4.5 Naturmiljö

Konsekvenserna för påverkan på naturområden och berörda riksintresseområden ska beskrivas i detaljplaneskedet. I detaljplanen ska belysas i vilken omfattning värdefull vegetation, skyddsvärda djur- och växtarter samt värdefull vattenmiljö kan komma att påverkas av förslaget.

För att bedöma konsekvenser för biologisk mångfald behöver ekologiska samband beaktas vilka kan inbegripa områden med ädellövskog samt gammal tallskog på hela Skohalvön samt längs de närliggande mälarstränderna.

I detaljplaneskedet ska belysas hur projektet påverkar skyddad natur i form av berörda riksintressen liksom eventuell påverkan på naturreservatet Skokloster. Det ska belysas om projektet kan antas medföra påtaglig skada på riksintressenas värden och funktioner. Vattenområden och det område som ingår i naturreservatet Skokloster har i kommunens översiktsplan bedömts vara särskilt ekologiskt känsliga. Det ska belysas hur projektet kan antas påverka dessa områden i det avseende som de bedömts vara känsliga.

Vattenmiljöer i Skofjärden intill programområdet bör undersökas med hänsyn till förekomst av värdefulla bottenmiljöer, värdefull strandvegetation samt lek- och uppväxtmiljöer för fisk. Om sådana förekommer bör konsekvenserna för dessa belysas. Vattenmiljöns känslighet för dagvattenutsläpp bör belysas. Det bör redovisas vilka åtgärder som ska vidtas för att inte orsaka grumling eller sedimentation i Österkvarnsbäcken eller eventuella värdefulla bottenmiljöer i Skofjärden. Det ska även redovisas hur beräknade dagvattenflöden och dagvattenkvalitet kan bedömas påverka eventuella värdefulla bottenmiljöer i Skofjärden eller Österkvarns bäck.

Bedömning av risken för att markföroreningar kan läcka till grundvattnet under byggtiden ska redovisas.

4.6 Kulturmiljö

I detaljplaneskedet ska belysas hur förslaget påverkar riksintresse för kulturmiljövården samt om risk för påtaglig skada på riksintresset föreligger. Påverkan på fornlämningar ska belysas i detaljplan. Byggnad i Österkvarn med eventuell anknytning till den gamla kvarnmiljön ska också behandlas.

Förslagets inverkan på Bengt Lindroos byggnader ska beskrivas i detaljplaneskedet.

4.7 Landskapsbild

Projektets påverkan på landskapsbilden främst med hänsyn till riksintressenas värden och funktioner ska bedömas i detaljplaneskedet.

4.8 Strandskydd

Programområdet omfattas inte av strandskydd.

4.9 Trafik

Huvudvägen är tänkt att få ett tydligt utformat gaturum med breda trottoarer och eventuellt trädalléer. Vägarna i området utformas för trafik med låg fart.

Gatuutformningen ska behandlas i gestaltungsprogrammet i detaljplaneskedet.

4.10 Teknisk försörjning

Utredning av infrastrukturen för vägar, vatten och avlopp inklusive dagvatten ska tas fram i detaljplaneskedet.

4.11 Trygghet och säkerhet

Miljö- och tekniknämnden har under sitt mål *Medborgarna i fokus* två delmål som berör trygghet och säkerhet. En trygg livsmiljö i vardagen är viktigt oavsett om det är i hemmet eller på offentliga platser. Kommunens brottsförebyggande arbete med fokus på ungdomar kommer att utvecklas under mandatperioden.

Att programområdet har en funktionsblandning av verksamheter, service, skola, förskola och bostäder ökar tryggheten inom området genom att utemiljön och trafikstråken används under större del av dygnet.

Lösningen med en huvudväg genom området innebär en fördel ur brottsförebyggande perspektiv då det koncentrerar och samlar olika trafikslag så att de tillsammans ökar närvaron av människor i utemiljön och därmed skapar en grund för social trygghet.

Kommunikationsstråken bör i detaljplaneringen inte skiljas från bebyggelsen eftersom det då blir en utglesning av människors närvaro. Byggnader bör passeras av människor och gång- och cykelvägar bör vara synliga från bebyggelsen. I områden med flerbostadshus bör bilparkering lösas med små parkeringsanläggningar i anslutning till och överblickbara från bostadshusen.

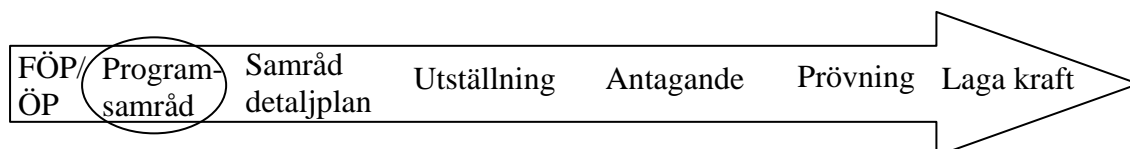
Programområdet är starkt kuperat och innehåller naturpartier med branta slänter och stup som utgör en säkerhetsrisk. Eftersom det gäller en stor del av naturpartierna bedöms det inte som möjligt att med skyddstaket minska eller hindra risken för fall.

Närheten till vatten är en annan säkerhetsrisk speciellt för barn och om stränderna eller kajkanterna är branta. Anslutningen mellan mark och vatten bör utformas med tanke på risken för fall ner i vattnet. Släntning eller nedtrappning av marken mot vattnet kan vara en lämplig lösning. Att sätta upp staket kan behöva övervägas på känsliga platser. Det bör skapas möjlighet att ta sig upp ur vattnet på egen hand någonstans. Livräddningsutrustning ska finnas inom område beläget nära vatten.

5 GENOMFÖRANDE

5.1 Tidplan och etappindelning

Planprogrammet skickas ut på samråd under andra och tredje kvartalet 2009. Efter att samrådsredogörelse har sammanställts och programmet eventuellt reviderats ska det godkännas av kommunstyrelsen och ligga till grund för detaljplanering.

Takten i utbyggnaden kommer att styras av bostadsefterfrågan i Håbo kommun. En första lagakraftvunnen detaljplan bör kunna ligga färdig under 2010.

5.2 Färjeförbindelse

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag av miljö- och tekniknämnden att utreda en färjeförbindelse från Skohalvön till Knivsta.

5.3 Skötselplaner

Dispens enligt Artskyddsförordningen måste troligen sökas för så kallade ÅGP-arter (åtgärdsprogramsarter). Intrång ska kompenseras med andra områden. Skötselplan ska skrivas för berörda områden. Kostnad för skötseln belastar kommunen.

6 KÄLLOR

Översiktsplan för Håbo kommun, Håbo kommun 2006

Detaljplaner inom Skokloster sjöstads programområde Plan nr, S3, S3A, S2A S3B, 227,235 och 300, Håbo kommun 1972-2001

Digitalt underlagsmaterial, Håbo kommun

Digitalt underlagsmaterial, länsstyrelsen i Uppsala län

Behovsbedömning av detaljplaneprogram för Skokloster sjöstad, Ekologigruppen Stockholm, 2009-04-23, Håbo kommun

Slottsskogen Skokloster bedömning av natur- och upplevelsevärden (arbetsmaterial), Ekologigruppen Stockholm(natur- och rekreationsinventering), 2009-03-27

Fornminnen, Riksantikvarieämbetets hemsida 2009

Åtgärdsförslag lukt- och smittspridning Skoklosters avloppsreningsverk, SWECO Environment Stockholm, 2009-04-21

Bålsta i juni 2009, reviderad augusti 2009

Håbo kommun

Fredrik Nestor
Chef plan MBK GIS

Marie Ahnfors
Planarkitekt

Lina Magnusson
Planarkitekt

Mikael Mattsson
Kommunarkitekt

Teckenförklaring

- Väg
- Bostadsbebyggelse

Service

- Slott
- Vårdshus
- Ångbåtsbrygga
- Kyrka
- Räddningstjänst
- Affär
- Skolverksamhet
- Sport

